

Utdrag ur Protokoll Ultra ARG 190208, möte på Södersjukhuset, Stockholm.

Ordförande Eva Bergman, sekreterare Mirka Blommé

Närvarande

1. Nästa Ultra ARG möte blir i Göteborg 190514 kl. 10 till 16. Utbildningsgruppen möte 16-17 (se punkt 13)
2. Gunnar Bergman, fosterkardiolog, var inbjuden för att presentera resultat från Swedcon, kvalitetsregister avseende fosterhjärtmissbildningar samt för att delta i dialogen kring skapande av checklista för första trimesterultraljud.

Sedan 2014 finns en fetal del i SKL-finansierade kvalitetsregistret för medfödda hjärtfel, SWEDCON. Sedan 2017 god täckning med registrering av fetalt detekterade hjärtmissbildningar från Stockholm, Uppsala, Göteborg, Linköping och Umeå. Sammanlagt ca 1000 foster i registret hittills. Prenatala detektionsgraden av allvarliga hjärtmissbildningar har en ökande trend; i riket 73 % vid enkammarhjärta, 63 % transpositioner, 33 % överridande artärer. Detektionsgraden för dessa tillstånd är inte lika över landet. Avbrytandefrekvensen av graviditeter med fosterhjärtmissbildning varierar anmärkningsvärt över landet. I Stockholm avbryts 63 % och i Uppsala 29% av graviditeter med allvarliga hjärtmissbildningar (samma fosterkardiologer i Stockholm/Uppsala), medan det är 20 % som avbryts i Lund. I rikssiffror avbryts ca 45 % av graviditeter med allvarliga hjärtfel, (69 % av graviditeter med foster med enkammarhjärta). Av prenatalt ställda diagnoser på fosterkardiologisk enhet stämmer diagnosen med den postnatala i 80 %. I 9 % stämmer den delvis, och i 11 % stämmer den inte.

3. Jana Brodzki tar upp förslaget till checklista för första trimesterultraljud ånyo. Diskussion bland deltagarna avseende undersökning av fosterhjärta, där även Dr Gunnar Bergman deltar. Men dagens teknikutveckling finns ökande möjligheter att vid optimala förhållanden ställa missbildningsdiagnoser tidigare i graviditeten. Detta ska ställas mot att diagnosen i många fall ändå blir mera osäker pga. bildupplösningen, och då förhållandena i den kliniska situationen ofta inte är de optimala. Obstetrikerns behov av stöd från fosterkardiologen i diagnostiken ökar, men fosterkardiologerna kan vilja dröja med en slutlig prenatal diagnos tills man uppnår bättre diagnostiska förhållanden senare i graviditeten. Patientinformationen blir svår, och föräldrarna får leva i ovisshet en längre tid innan diagnos kan ställas. Vid diagnostik av fosterhjärta i första trimestern nyttjas också ofta doppler, vilket man önskar undvika i tidig graviditet pga. de högre energinivåerna. Särskilt i inlärningsfasen kan det bli ett överutnyttjande av doppler. Förslaget från gruppen blir att endast situs och cordes manöver blir obligatoriska enligt checklistan i första trimestern i screeningsammanhang, medan det blir önskvärt att undersöka hjärtats storlek, position och fyrcammarbild om förhållandena tillåter.
4. Ultra ARGs hemsida är kopplad till SFOGS huvudhemsida. SFOG har meddelat att vi ska följa SFOGs riktlinjer avseende utformning, granskning och uppdatering av råd

och riktlinjer som läggs ut. Eva Bergman ska ta reda på vilka krav som ställs, och hur gransknings- och uppdateringsprocessen av dokument går till.

Efter information av ARGUS; professor Ove Axelsson har följande framkommit om SFOGs riktlinjer, publicerat på SFOGs hemsida:

Riktlinjer: Behov av riktlinjer beslutas av SFOGs styrelse och bereds av SFOG:s vetenskapliga sekreterare och den vetenskapliga nämnden. Arbetssättet skall i allt väsentligt följa principerna för framtagande av systematiska översikter med evidensbaserade slutsatser enligt GRADE där det vetenskapliga underlaget tydligt framgår. Efter diskussion på öppet vetenskapligt möte (oftast SFOG-veckan) skall dokumentet granskas av den vetenskapliga gruppen/sekreteraren.

Råd: skall skrivas enligt samma principer förutom GRADE värderingen. Även dessa skall granskas av den vetenskapliga sekreteraren/gruppen innan publicering.

5. Hygienråden för ultraljudsprober är färdigskrivna, men ligger ännu ej uppe på hemsidan. Detta är bland annat pga. kraven från SFOGs sida, se punkt 4. Hygiengruppen ledd av Greta Edelstam har kontaktat SFOG för att be att få råden granskade så den kan läggas ut. Skall tas upp på kommande styrelsemöte 2019 03 07. En nationell upphandling är på gång för upphandling av produkter för probskydd och probrengöring.
6. Representanter för GE presenterade några produkter de erbjuder för rengöring och probskydd.
7. Michaela Granfors presenterade senaste versionen av förslaget till nationell guideline för övervakning av foster till mödrar med hypertyreos. Fetal struma är sällsynt, ca 1/40 000 graviditeter, och långt från alla dessa är relaterade till maternell hypertyreos. Evidens saknas därför för bästa övervakning. Förslaget till guideline utgår från Liknande dokument i USA och Danmark. Sammanfattningsvis föreslås övervakning endast av de foster där mor har okontrollerad hypertyreos, mycket höga TRAK-nivåer, eller höga doser av tyreostatika. Vid v 28 och v 32-34 görs kontroll av tillväxt och fostervattenmängd, samt eventuellt undersökning av fostrets tyroideakörtel.
8. Jana Brodzki presenterar aktuella versionen av förslag till nationellt PM diafragmabråck.
9. ARG rapport Obstetrik: diskussion om arbetet kring kommande rapporten skjuts upp till nästa gång. ARG rapport Gynekologi: arbetet med färdigställande pågår.
10. Förfrågan har inkommit från en gymnasieelev om medverkan i en enkät om fosterdiagnostik. Eva Bergman ska återkoppla till eleven att vi önskar ett format med kryssfrågor för att det ska bli görligt för många att tillhandahålla svar, alternativt att hon väljer ett fåtal personer som arbetar med detta att intervjua i mera detalj.

11. Ultra ARG startar en arbetsgrupp som ska arbeta med framtagande av patientinformation inom främst fosterdiagnostik. Jesper Agrell som även medverkar i SNIF, Svenskt Nätverk för Information om Fosterdiagnostik blir sammankallande. Medlemmar i Ultra ARG som vill vara med och arbeta med dessa frågor ombeds kontakta Jesper.

Diskussion om det aktuella läget för planerna för nivåstrukturering. EXIT, fetala arytmier, fetal terapi samt sacrococcygeala teratom föreslås gå vidare i processen. Dock avvaktas nivåstruktureringsprocessen från andra specialiteter (barnkirurgi, ÖNH) innan definitiva beslut tas.

12. Utbildningsgrupp: Behov finns att samordna tider för kurser för att undvika krockar, samt innehåll och nivåkrav. Finns nya element som ska ingå i kurserna? Vid nästa UltraARG-möte finns ambitionen att sammankalla en utbildningsgrupp som ska träffas före eller efter det ordinarie mötet. Förslagsvis med representanter från universitetssjukhusen samt de som arrangerar ultraljudskurser.

Vem kan vara medlem i Ultra ARG? En fråga om medlemskap i Ultra ARG har inkommit från en barnmorska. Medlemskap i Ultra ARG är inte bara förbehållet läkare som är medlemmar i SFOG. RUD har två oftast två representanter med på mötet och NUB (nätverket för Ultraljudsbarnmorskor) kommer att erbjudas att ha med en representant. Barnmorskerepresentanterna får sedan vidareförmedla information till sina nätverk. För närvarande då många obstetiker med fostermedicinsk inriktning deltar på mötena är det av lokalmässiga skäl svårt att erbjuda fler barnmorskor att delta. Detta får dock utvärderas igen om behov och intresse finns av att utöka gruppen.

13. OGU har inkommit med önskemål om en checklista för krav på ultraljudskunskaper som ska ingå för att bli specialist i obstetrik och gynekologi. Hittills har dessa inte funnits som en separat checklista för ultraljud utan ingått i andra ämnes delmål. Checklistan utgår från de mål som finns för den basala kursen i ultraljud som alla ST läkare ska genomgå. OGU önskar att Ultra-ARG lämnar åsikter om listan. Den är för granskad av Elisabeth Epstein, Constantinos Michos, Eva Bergman och Anna Lindqvist. Bifogas för synpunkter vilka kan lämnas till Eva Bergman.

14. SFOG veckan i Östersund kommer att ha fosterdiagnostik som ett tema. Dr Nikolaides kommer att föreläsa på länk från London. Ultra ARG har tillfrågats om förslag på svensk föreläsare som sammanfattar läget i Sverige. Ylva Carlsson föreslås som föreläsare. Inriktning NIPT, första trimesterultraljud, var är vi på väg inom fosterdiagnostiken i Sverige, har vi jämlik fosterdiagnostik över landet?

15. Ultra ARG planerar att bjuda in en representant från Socialstyrelsens rättsliga råd till mötet i september 2019, för att få veta mera om det aktuella läget kring de sena avbrytandena.

16. Pga. tidsbrist tar vi idag inte upp fosterreduktion, och inte heller det aktuella läget för forskningsstudier som är på gång.